

Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Cultura xurídica europea	Código	612847204	
Titulación	Mestrado Universitario en Dereito: Estudos da Unión Europea (plan 2012)			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	4
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Dereito PrivadoDereito PúblicoDereito Público Especial			
Coordinación	Cebreiros alvarez, Eduardo	Correo electrónico	eduardo.cebreyros@udc.es	
Profesorado	Cebreiros alvarez, Eduardo	Correo electrónico	eduardo.cebreyros@udc.es	
	Garcia Camiñas, Julio		julio.garcia.caminas@udc.es	
	Montanos Ferrin, Maria Emma		emma.montanos@udc.es	
	Moran Garcia, Gloria Maria		gloria.maria.moran@udc.es	
	Pereira Saez, Maria Carolina		c.pereira.saez@udc.es	
	Rivas Pala, Pedro		pedro.rivas@udc.es	
	Rodriguez Montero, Ramon Perfecto	ramon.rodriguez.montero@udc.es		
Web				
Descrición xeral				

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A2	CE 2 Claves da libre circulación de persoas, servizos y capitais
A3	CE 3 Coñecemento dos distintos estatutos xurídicos persoais fundados na nacionalidade
B1	CG1 Coñecemento das institucións da Unión Europea e das vías de acceso ante elas dos cidadáns e das persoas xurídicas
B2	CG2 Coñecemento das áreas xeográficas e dos aspectos materiais nos que se desenvolve a acción exterior da Unión Europea
B3	CG3 Manexo solvente da información sobre a UE e dos portais xurídicos e de información da Unión Europea
B4	CG4 Comprensión do pasado xurídico común europeo
B5	CB6 - Posuír e comprender coñecementos que aporten unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación
B6	CB7 - Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplas (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
B9	CB10 - Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun modo que haberá de ser en grande medida autodirixido ou autónomo.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título	
	AI2	

	AI3	B15 B16 B19	C15 C16 C18
		B14 B15 B16	C14 C16 C17
		B12 B13 B14	
		B11 B12	
			C11 C14 C17

Contidos	
Temas	Subtemas
O SISTEMA DO IUS COMMUNE EN EUROPA	A formación do ius commune O ius proprium dentro do sistema do dereito común A universidade medieval e os estudos de dereito
A AUTONOMIA DO DEREITO NA TRADICION JURIDICA OCCIDENTAL	I. Xurisprudencia e Dereito na cultura política romano--republicana. O modelo de Dereito legal justiniano. Transmisión de valores e modelos diferentes á cultura política europea. II. Formación e desenvolvemento da profesión xurídica na Europa medieval. Factores culturais e políticos que propician a profesionalización e consolidación da autonomía da función xudicial. III. A dimensión político-cultural do Humanismo xurídico. A constitución romano-republicana como referente para a renovación do Dereito público. IV. Os Estados nacionais como espazos xurídicos autónomos. Desenvolvemento de modelos legais pechados e de bloques normativos uniformes no conxunto do territorio. V. O Estado de Dereito e o seu sistema de valores como conquista histórica da cultura occidental. Identidade europea e pluralismo cultural. Dereitos nacionais e Dereito común europeo

CULTURA XURÍDICA EUROPEA (PERSPECTIVA FILOSÓFICA)	1. Sobre a orixe e a esencia de Europa. 2. O espírito da cultura europea: A filosofía grega. O dereito romano. O cristianismo. A ciencia. A democracia liberal. A Universidade. 3. Contribucións da filosofía á cultura xurídica europea. a) As principais concepcións achega do dereito e os seus fundamentos filosóficos. b) Os fundamentos filosóficos dos dereitos humanos. c) As concepcións da xustiza. Ética e Teoría da xustiza.
CULTURA XURÍDICA EUROPEA (PERSPECTIVA DE DEREITO ECLESIAÍSTICO)	I.- COMUNIDADES POLÍTICAS E RELIXIOSAS: A IDENTIDADE CULTURAL EUROPEA 1) Que é Europa? 2) Que entendemos por civilización europea? 3) Cal é o papel da cultura relixiosa en Europa? 4) Cal é a relación entre identidade nacional e relixión na historia de Europa? 5) Como se desenvolveu a cultura constitucionalista en Europa? 6) Cales son as bases da nova identidade cosmoeuropea? 7) Cales son as principais concepcións actuais sobre a identidade europea? II.- PODER POLÍTICO, ORGANIZACIÓNS RELIXIOSAS E CULTURA XURÍDICA EUROPEA: Europa como paradigma cultural 1) Paradigmas político-relixiosos e cohesión ideolóxica na historia europea ata o século XX: o desenvolvemento da cultura xurídica europea 2) A paradigma constitucionalista e o desenvolvemento do Estado laico/secular. Incidencia do Dereito Comparado en Europa. 3) A Unión Europea como paradigma político europeo contemporáneo. Integración cultural europea e os seus retos xurídicos: multiculturalidad, inmigración e minorías culturais.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A2 A3 B1 B2 B4 C4 C7	12	18	30
Actividades iniciais	B9 C4 C5 C7 C8	1	0	1
Presentación oral	B3 B5 C1	2	3	5
Aprendizaxe colaborativa	B9 C4 C6	3	4.5	7.5
Estudo de casos	B3 B6 C1 C4 C6	3	4.5	7.5
Análise de fontes documentais	B3 B5 C6 C8	2	3	5
Discusión dirixida	B5 B6 C1 C4 C6 C8	4	6	10
Proba obxectiva	B4 B5 B6 C1 C6	1	5	6
Traballos tutelados	B4 B3 B5 B6 C1 C5 C6	0	20	20
Atención personalizada		8	0	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	O profesor exporá as ideas básicas e fundamentais de cada un dos puntos do programa, dando as instrucións e guiando a aprendizaxe autónoma do alumno.
Actividades iniciais	O coordinador do módulo realizará unha presentación do mesmo indicando as competencias que se pretende que alcance o alumno, os resultados de aprendizaxe e os obxectivos esenciais do módulo. Así mesmo, exporá as metodoloxías que se empregarán e o sistema de avaliación.
Presentación oral	Os alumnos realizarán presentacións orais froito de traballo previo e lecturas, sempre baixo a orientación e dirección do profesor.
Aprendizaxe colaborativa	Trátase de que os alumnos, divididos en pequenos grupos, aprendan a traballar en equipo. Para iso, as tarefas a realizar serán diversas pero todas perseguirán que os estudantes reforcen competencias de organización, xestión, liderado e capacidade de traballar en grupo.
Estudo de casos	O profesor presentará aos alumnos casos prácticos para resolver ou exporá unha aprendizaxe baseada en problemas.
Análise de fontes documentais	Baixo a orientación do profesor os alumnos analizarán as fontes xurídicas máis relevantes do ordenamento xurídico comunitario
Discusión dirixida	O profesor presentará un aspecto controvertido ou con varias vías de desenvolvemento e os alumnos defenderán algunha das posibles posturas, sinalando argumentos a favor da súa solución. Con iso perséguese, fundamentalmente, que o alumno consiga competencias que fortalezan a súa capacidade de argumentar e argüir xuridicamente.
Proba obxectiva	Realízase, ao finalizar o cuadrimestre, un exame.
Traballos tutelados	O profesor encargará a elaboración de pequenos traballos sobre aspectos tratados nas sesións maxistras e para o que facilitará a oportuna bibliografía aos alumnos a efectos de que complementen a súa formación con determinadas lecturas. En todo momento, o profesor guiará e orientará a tarefa que realice o alumno.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa	O profesor orientará ao alumno sobre a forma de realizar a súa exposición oral ante os seus compañeiros. Así mesmo, corruxará os aspectos de forma e fondo efectuados na súa presentación.
Presentación oral	O profesor guiará ao alumno e ao seu grupo na tarefa da súa aprendizaxe.
Análise de fontes documentais	O profesor seguirá os avances e evolución do alumno no caso ou problema concreto exposto, solucionando as dúbidas que o suposto vaia expondo.
Estudo de casos	O profesor velará polo correcto exame e análise das fontes xurídicas que efectúe o alumno.
Discusión dirixida	O profesor velará polo correcto exame e análise das fontes xurídicas que efectúe o alumno.
Traballos tutelados	O profesor dirixirá a discusión orientando e, de ser o caso, reordenando as intervencións dos estudantes. O profesor tutorizará o traballo que realice cada alumno ou en grupo.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	A2 A3 B1 B2 B4 C4 C7	Valoraranse as intervencións de interese realizadas polos alumnos dentro das sesións maxistras que corran a cargo do profesor.	20
Presentación oral	B3 B5 C1	Avaliarase a expresión oral (forma) e o contido adecuado (fondo) das presentacións orais que, de ser o caso, efectúen os alumnos.	10
Estudo de casos	B3 B6 C1 C4 C6	Valoraranse as posibles prácticas realizadas polos alumnos sobre casos ou resolución de problemas expostos polo profesor.	10
Discusión dirixida	B5 B6 C1 C4 C6 C8	Serán avaliábeis as intervencións levadas a cabo polos estudantes no marco de debates ou discusións sobre aspectos vinculados á materia.	10
Proba obxectiva	B4 B5 B6 C1 C6	Realízase un exame ao finalizar o primeiro cuadrimestre sobre os contidos formativos traballados durante ese período.	40

Traballos tutelados	B4 B3 B5 B6 C1 C5 C6	Valorarase a calidade do traballo realizado polo alumno seguindo as pautas previamente fixadas polo profesor.	10
Outros			

Observacións avaliación

Para superar o módulo será requisito necesario asistir, polo menos, ao 80 % da actividade docente presencial. A avaliación levará a cabo mediante a valoración da actividade presencial que realice o alumno (60%) e un exame que se realizará ao finalizar o cuadrimestre (40%). Dentro da idea dunha metodoloxía de créditos ECTS, o alumno deberá ser consciente de que a avaliación será continua, polo que se valorará a súa participación activa en todas as actividades que se realicen na aula (debates, exposicións orais, discusión de casos, etc.) polo que cobra gran importancia o seu traballo persoal.

Fontes de información

Bibliografía básica

- FERNÁNDEZ BARREIRO, A. (1992). La tradición romanística en la cultura jurídica europea.
- FERNÁNDEZ BARREIRO, A. (1988). El factor jurisprudencial como elemento de identidad de la cultura jurídica europea: proyección histórica de la herencia jurídico-cultural romana.
- CAVANNA, A. (1982). Storia del diritto moderno in Europa.
- WIEACKER, F. (1967). Historia del Derecho privado de la Edad Moderna.
- COING, H. (1989). Derecho privado europeo.
- STEIN, P. (1996). El Derecho romano en la historia de Europa.
- ROBLES MORCHÓN, G. (2007). Pluralismo jurídico y relaciones intersistémicas. Madrid
- ZAGREBELSKI, G. (1995). El derecho dúctil, pp. 21-45. Madrid
- ALEXY, R. (1987). "Sistema jurídico y razón práctica", en El concepto y la validez del derecho y otros ensayos, trad. de Jorge M. Seña, pp. 159-177. Barcelona
- PÉREZ LUÑO, A.E. (1993). El desbordamiento de las fuentes del derecho. Sevilla
- CRUZ VILLALÓN, P. (2004). La Constitución inédita, pp. 17-41 y 131-154. Madrid
- BELLOMO, M. (1999). La Europa del Derecho Común. Roma
- PENNINGTON, K. (1994). "Learned law, droit savant, gelehrtes Recht: The Tyranny of a concept", en Rivista Internazionale di diritto comune, 5, pp. 197-209. Roma
- MORÁN MARTÍN, R. (2005). "El Ius Commune como antecedente jurídico de la Unión Europea", en Cuadernos de Historia del Derecho, 12, pp. 99-123. Madrid

Bibliografía complementaria	- ABELLÁN HONRUBIA, V., VILA COSTA, B. Dirs. (3ª ed. 1998). Lecciones de Derecho Comunitario Europeo. Barcelona - ISAAC, G. (5ª ed. 2000). Manual de Derecho Comunitario General. Barcelona - LOUIS, J.V. (5ª ed. 1995). El ordenamiento jurídico comunitario. Luxemburgo - MANGAS MARTÍN, A. Ed. (9ª ed. 2001). Tratado de la Unión Europea y Tratados Constitutivos de las Comunidades Europeas y otros actos básicos de Derecho comunitario. Madrid - RAZ, J. (1986). El concepto de sistema jurídico. México - ALCHOURRÓN, C.E., BULYGIN, E. (1975). Introducción a la metodología de las ciencias jurídicas y sociales. Buenos Aires - SEOANE, J.A., RIVAS, P. (2005). El último eslabón del positivismo jurídico. Dos estudios sobre J. Raz. Granada - CRUZ, L.M. (2005). La Constitución como orden de valores. Granada - CRUZ, L.M. (2006). Estudios sobre el neoconstitucionalismo. México - CARBONELL, M. Ed. (2003). Neo-constitucionalismo(s). Madrid - PRIETO SANCHÍS, L. (2003). Justicia constitucional y derechos fundamentales. Madrid - CASSESE, S. (2006). La globalización jurídica. Madrid - CARBONELL, M., VÁZQUEZ, R., comps. (2003). Estado constitucional y globalización. México - DOMINGO, R., ed. (2006). Hacia un Derecho global. Reflexiones en torno al Derecho y la globalización. Pamplona - PARIOTTI, E. (2004). La giustizia oltre lo Stato: forme e problemi. Turin - JIMENA QUESADA, L. (2006). Fundamentos constitucionales de la Unión Europea. Madrid - CLOSA MONTERO, C., FERNÁNDEZ SOLA, N., Coords. (2005). La Constitución de la Unión Europea. Madrid - ÁLVAREZ CONDE, E., GARRIDO MAYOL, V., Dirs. (2004). Comentarios a la Constitución Europea. Valencia - DÍEZ-PICAZO, L.M., (2002). Constitucionalismo de la Unión Europea. Madrid - BANCO CENTRAL EUROPEO (2005). "La política monetaria y los diferenciales de inflación en un área monetaria heterogénea", en Boletín Mensual del Banco Central Europeo, mayo, 2005, pp. 63-80. - MONTANOS FERRÍN, E. (). España en la configuración histórico-jurídica de Europa. Tomo II. Roma

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Constitución, Cidadanía, Dereitos e Rexións/612402101

Metodoloxía Informática do Dereito Comunitario e do Dereito Comparado/612402114

Políticas e Liberdades/612402107

Sistema Xurisdiccional da Unión Europea/612402109

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías